

PROTOKOLL

Dag för beslut
2008-03-31
Stockholm

NÄRVARANDE REGERINGSRÅD

Nord

FÖREDRAGANDE och PROTOKOLLFÖRARE

Regeringsrättssekreteraren Nilsson Edin

KLAGANDE

1. Försäkringskassan
103 51 Stockholm

2. Britt Gisselberg, 590913-1087

Ombud: Advokaten Markus Lauri
Legare Advokatbyrå AB
Box 19080
104 32 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrättens i Stockholm dom den 28 mars 2007 i mål nr 2762-06

SAKEN

Ersättning för kostnader i samband med sjukvård i annan EU-medlemsstat; fråga om
prövningstillstånd

Målet föredras.

Regeringsrätten fattar beslut.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS BESLUT

Ett överklagande av en kammarrätts beslut i ett sådant mål som nu är i fråga prövas av Regeringsrätten endast om Regeringsrätten har meddelat prövningstillstånd. Enligt 36 § första stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) meddelas prövningstillstånd, om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas av Regeringsrätten (punkt 1), eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag (punkt 2).

Regeringsrätten finner inte att det framkommit skäl att meddela prövningstillstånd.

REGERINGSRÄTTENS BESLUT

Regeringsrätten meddelar inte prövningstillstånd. Kammarrättens avgörande står därmed fast.

Karin Nilsson Edin

Föredraget 2008-03-26

Uppvisat och lämnat för expediering 2008-03-31

Edin

KLAGANDE

Försäkringskassan
105 11 Stockholm

MOTPART

Britt Gisselberg, 590913-1087

Ombud: Advokat Thomas Johanson
Legare Advokatbyrå AB
Box 19080
104 32 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Länsrättens i Stockholms län dom den 16 mars 2006 i mål nr 26047-04,
se bilaga A

SAKEN

Ersättning för kostnader i samband med sjukvård i annat EU-land

Försäkringskassan yrkar att kammarrätten upphäver länsrättens dom och fastställer Försäkringskassans beslut och anför bl.a. följande. Gemenskapsrätten hindrar inte att det bidragsberättigade beloppet för kostnader för bl.a. logi, kost och resa som uppkommit på grund av behandlingen i en annan medlemsstat, begränsas till det belopp med vilket sådana kostnader skulle ha erkänts berättiga till bidrag om en tillgänglig behandling med jämförbar terapeutisk verkan hade genomförts i hemlandet. Avgörande blir således, enligt Försäkringskassans uppfattning, vad som gäller för sådana kostnader när vården ges i Sverige. Samma villkor bör tillämpas när vården ges i annat EU/EES-land. De kostnader Britt Gisselberg yrkat ersättning för avser resor till och inom Tyskland. I Sverige lämnas ersättning för kostnader för resor i samband med sjukhusvård inom patientens hemlandsting. I de fall hemlandstingen har remitterat en patient för vård utanför hemlandstinget ersätts resekostnaden. Om en patient utan remiss väljer hälso- och

sjukvård utanför sitt eget landsting, har Landstingsförbundet i kommentar till Riksavtalet för utomlänsvård uttalat att patienten själv får stå för resekostnader som det egna valet av vårdgivare i annat landsting medför. Britt Gisselberg är inte remitterad av landstinget för vård i Tyskland. Kostnader för kost och logi i annat EU/EES-land ersätts endast om de har ett direkt samband med vården, t.ex. under den tid patienten vårdas och vistas på sjukhus. De kostnader för vård och logi som Britt Gisselberg yrkar ersättning för avser däremot vistelser på hotell och inte på sjukhus. Enligt Rättsligt ställningstagande från Försäkringskassans huvudkontor ersätts inte de slags kostnader för resor, kost och logi som är aktuella här. Sammanfattningsvis finns varken i gemenskapsrätten eller i svenska regler stöd för att utge ersättning utöver vad Britt Gisselberg beviljats.

Britt Gisselberg bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. För att förbudet mot inskränkningar av den fria rörligheten i artikel 49 EG skall vara effektivt får inte hinder ställas upp som i teorin avser annat än den aktuella tjänsten, men som i praktiken kraftigt försvårar för den enskilda att ta del av den tjänsten och därmed snedvrider konkurrensen. Den fria rörligheten hindras ifall ”kringkostnaderna” ersätts i högre omfattning om vården ges i Sverige än om den ges i Tyskland. Kravet på en remiss från landstingen för att ersätta rese- och logikostnaderna i samband med behandlingen kan inte anses vara förenligt med gemenskapsrätten. Sådana remisser förekommer nämligen, i jämförelse med riksremisser, inte i någon nämnvärd omfattning. Läkare från andra medlemsländer utsätts således för en konkurrensnackdel gentemot svenska läkare i allmänhet och hemlandstingets läkare i synnerhet. Då hon själv är läkare och därmed har förmåga att göra rimliga medicinska bedömningar i frågan, är hennes eget beslut att söka vård i München dessutom att jämföras med en remiss dit.

Kammarrätten har i beslut den 5 maj 2006 förordnat att länsrättens avgörande inte skall gälla tills vidare (inhibition).

DOMSKÄL

I avsaknad av harmonisering på gemenskapsnivå ankommer det på varje medlemsstat att bestämma vilka slag av behandlingar som skall bekostats av dess sociala system och vilka kostnader som skall ersättas.

Medlemsländerna har emellertid vid utövandet av den behörigheten att beakta de krav gemenskapsrätten ställer (C-8/02, pkt 29 och RÅ 2004, ref 41).

Av EG-domstolens praxis framgår att friheten att tillhandahålla tjänster enligt artikel 49 EG utgör hinder mot tillämpning av nationella bestämmelser som innebär att det blir svårare att tillhandahålla tjänster mellan medlemsländer än inom en och samma medlemsstat (C-158/96, p. 33). Domstolen har vidare konstaterat att skillnader i möjligheterna att erhålla ersättning för kostnader som har ett direkt samband med vård, t.ex. kostnader för resor, kost och logi (kringkostnader) kan avhålla en patient från att söka vård i annan medlemsstat (C-8/02, p. 32 ff). Sådana skillnader är därför tillåtna endast i den mån de kan rättfärdigas av hänsyn till i gemenskapsrätten godkända syften och under förutsättning att de ifrågavarande nationella åtgärderna är nödvändiga för att uppnå det avsedda syftet och att detta inte kan uppnås genom mindre betungande åtgärder (C-8/02, p. 42-43). Domstolen har slutligen slagit fast att nationella föreskrifter, som innebär att grundläggande gemenskapsrättsliga friheter inskränks genom krav på förhandsgodkännande eller tillstånd, måste grundas på objektiva och icke-diskriminerande kriterier som är kända på förhand och som administreras enligt ett lättillgängligt förfarande ägnat att säkerställa en objektiv och opartisk tillämpning (C-157/99, pkt. 90 och C-205-99, pkt. 38).

Enligt 1 § lagen (1991:419) om resekostnadsersättning vid sjukresor (ersättningslagen) skall ersättning för resekostnader lämnas, såvitt nu är av intresse, i samband med öppen hälso- och sjukvård som anordnas av

staten, ett landsting eller en kommun som inte ingår i ett landsting eller i samband med sjukhusvård enligt 2 kap. 4 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Enligt 2 § samma lag beräknas sådan ersättning enligt de grunder som sjukvårdshuvudmannen bestämmer.

Landstingsförbundet har i november 2003 och med giltighet fr.o.m. den 1 mars 2004 antagit ett Riksavtal för utomlänsvård. Enligt en till avtalet fogad bilaga med definitioner avses med "utomlänsvård" undersökning eller behandling av utomlänspatient och med "utomlänspatient" en person som undersöks eller behandlas inom ett annat landsting än det där personen är folkbokförd. Avtalet gäller således endast i samband med vård inom landet, vilket också framgår av vad som anges i pkt. 1 i avtalet. Av avtalet framgår bl.a. att patientens hemlandsting ersätter utomlänsvård som ges efter remiss från hemlandstinget (pkt. 2) och avtalet innehåller vidare vissa bestämmelser om utomlänsvård utan remiss (pkt 4) och om ersättning för transporter och resor (pkt 7). I Landstingsförbundets kommentar till avtalet sägs bl.a. att en patient som själv väljer vård inom annat landsting själv får stå för de resekostnader som valet av vårdgivare kan medföra (pkt. 4). Avtalet är i de delar som nu är av intresse inte bindande för de enskilda landstingen.

Kammarrätten gör följande bedömning.

Britt Gisselberg har i det överklagade beslutet beviljats ersättning för de sjukvårdskostnader hon haft för den i målet aktuella behandlingen i Tyskland. Kammarrätten finner därför inte anledning att för den nu aktuella prövningen utgå från annat än att fråga är om sådan behandling som, om den hade utförts i Sverige, skulle ha omfattats av och bekostats enligt de regler som gäller för sjukvård i Sverige.

Länsrätten har i den överklagade domen med delvis bifall till Britt Gisselbergs överklagande beviljat henne ersättning för kostnader för logi, kost och resor. Då Britt Gisselbergs överklagande i länsrätten emellertid

inte innefattat något yrkande avseende kostnader för kost, kan hon inte tillerkännas ersättning för sådana kostnader. Vad kammarrätten i sak har att pröva är således om Britt Gisselberg har rätt till ersättning för de kringkostnader i form av logi och resor som hon haft i samband med vården i Tyskland.

Gemenskapsrättens innebörd i de frågor som nu är aktuella kan mot bakgrund av den redovisning som lämnats ovan kort sammanfattas enligt följande. Rätt till ersättning för kringkostnader, för vilka ersättning utgår vid vård inom landet, får inskränkas med avseende på vård i annat medlemsland endast under förutsättning att detta är berättigat av hänsyn till i gemenskapsrätten godkända syften och att åtgärden står i rimlig proportion till det eftersträvade syftet. Om inskränkningen består i krav på förhandsgodkännande, t.ex. i form av krav på remiss från patientens hemlandsting, måste de nationella bestämmelserna härom grundas på objektiva, icke-diskriminerande och på förhand kända kriterier och administreras enligt ett lättillgängligt förfarande som säkerställer en objektiv och opartisk tillämpning.

De svenska bestämmelser som reglerar rätten till ersättning för kostnader i samband med sjukvård innehåller inget om rätt till ersättning för logikostnader av det slag som nu är ifråga. Då det enligt vad som ovan sagts ankommer på varje enskild medlemsstat att själv bestämma vilka kostnader som skall ersättas, har Britt Gisselberg inte heller någon på gemenskapsrätten grundad rätt till ersättning för logikostnader. Försäkringskassan har därför haft fog för att inte medge ersättning för dessa kostnader. Överklagandet skall följaktligen i denna del bifallas.

Den som omfattas av den svenska sjukförsäkringen har på grund av bestämmelserna i 1 § ersättningslagen, såvitt nu är av intresse, rätt till ersättning för resekostnader i samband med såväl öppen vård som sjukhusvård. Några bestämmelser som uttryckligen reglerar rätten till ersättning för kostnader i samband med vård i annat medlemsland finns

inte. Enligt vad Försäkringskassan uppgett i målet ersätts sådana kostnader endast i de fall vården ges efter remiss från patientens hemlandsting. Försäkringskassan gör gällande att ett sådant krav på remiss som villkor för rätt till ersättning är förenligt med gemenskapsrätten, eftersom samma krav enligt Försäkringskassan gäller även för vård inom landet utanför det egna landstingsområdet. Försäkringskassan hänvisar i detta hänseende till det ovan nämnda Riksavtalet för utomlänsvård.

Av det sagda framgår att det föreligger en skillnad i rätten till ersättning för resekostnader i samband med vård i annat medlemsland jämfört med vad som gäller i vart fall vid vård inom patientens hemlandsting. Eftersom de bestämmelser i det av Försäkringskassan åberopade riksavtalet som avser ersättning för kostnader i samband med vård efter remiss från det egna landstinget endast gäller med avseende på vårdgivare inom landet, föreligger vidare även ifråga om sådan vård åtminstone i formellt hänseende en skillnad, beroende på om vården ges i Sverige eller i ett annat medlemsland. Dessa skillnader är enligt kammarrättens mening sådana att de kan avhålla en patient från att söka vård i ett annat medlemsland. Vad som i målet framkommit visar inte att skillnaderna är nödvändiga och proportionella i förhållande till något i gemenskapsrätten godkänt syfte. Med avseende på möjligheterna att erhålla en remiss för vård utanför det egna landstinget konstaterar kammarrätten vidare att det, såvitt framkommit i målet, både i materiellt och formellt hänseende saknas bindande regler som säkerställer att utfärdande av remisser sker enligt i förväg kända, objektiva kriterier och på ett sätt som inte är diskriminerande i förhållande till vårdgivare i andra medlemsländer. Under dessa förhållanden finner kammarrätten att den begränsning av rätten till ersättning för resekostnader i samband med vård i annat medlemsland, jämfört med vad som gäller enligt 1 § ersättningslagen, inte är förenlig med de krav gemenskapsrätten ställer när det gäller inskränkningar av grundläggande friheter av det slag som nu är ifråga. Försäkringskassan har därför inte haft fog för att avslå Britt

Gisselbergs begäran om ersättning för de resekostnader hon ådragit sig i samband med den aktuella vården. Som länsrätten funnit bör det ankomma på försäkringskassan att beräkna ersättningens storlek. Överklagande skall följaktligen i denna del avslås.

Vid denna utgång finner kammarrätten skäl att förordna att inhibitionsbeslutet av den 5 maj 2006 inte längre skall gälla.

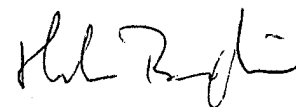
DOMSLUT

Kammarrätten bifaller överklagandet på så sätt att länsrättens dom undanröjs i de delar den avser ersättning för kostnader för kost och logi.

Kammarrätten avslår överklagandet i övrigt.

Kammarrättens beslut den 5 maj 2006 om inhibition skall inte längre gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR (formulär 4) se bilaga B.

Håkan Berglin

lagman

Gösta Ihrfelt

kammarrättsråd

referent

(skiljaktig, se

protokoll,

bilaga C)

Anne Wahlfridsson

adjungerad ledamot

I kammarrättens avgörande har även deltagit nämndemännen Kristina Perols och Anna-Lisa Lundmark (skiljaktig, se protokoll, bilaga C).

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN
Avdelning 5
Rotel 558

DOM
2006-03-16
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
26047-04

KLAGANDE

Britt Gisselberg, 590913-1087
Rävsta
186 91 VALLENTUNA

Ombud

Advokat Thomas Johanson
Legare Advokatbyrå AB
Box 19080
104 32 STOCKHOLM

MOTPART

Försäkringskassan
105 11 STOCKHOLM

ÖVERKLAGAT BESLUT

Stockholms läns allmänna försäkringskassas beslut 2004-11-30,
se bilaga 1

SAKEN

Ersättning för sjukvårdskostnader i annat EU-land

YRKANDEN M.M.

Britt Gisselberg yrkar att hon skall beviljas ersättning för kostnader för översättning om 1 875 kr, för kostnader för resor till Tyskland för sig själv och ledsagare om 17 040 kr, för kostnader för resor inom Tyskland om 415,60 Euro samt kostnader för övernattningar i Tyskland om 755,45 Euro. Hon anför i huvudsak följande.

Ersättning för kostnader för översättning

För att Försäkringskassan skulle kunna ta ställning till hennes ersättningsanspråk var kassan tvungen att ha tillgång till dr. Montazems operationsberättelse. Då den var skriven på tyska lämnade hon in den för översättning. För att sjukvård i annan medlemsstat skall kunna tillgodogöras måste man få utlåtanden,

journaler, operationsberättelser o.dyl. i samband med utlandsvården översatta till svenska. Översättningen skall anses utgöra en del av själva vården. Den försäkrade kan inte utnyttja den erbjudna vården i annan medlemsstat i samma utsträckning som den i Sverige, såvida han eller hon inte kan tillgodoräkna sig det som har dokumenterats angående vården.

Resekostnaderna och övernattningskostnaderna

I svensk nationell lagstiftning saknas reglering av möjligheterna till vård i någon annan av EU:s medlemsstater och ersättning för kostnader för sådan vård. De enda i Sverige gällande reglerna är gemenskapsrätten, främst den direkt tillämpliga förordningen (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971. Dock har Regeringsrätten i ett avgörande den 30 januari 2004 i mål 5595/99 även funnit att en enskild försäkrad kan grunda sina krav på ersättning för kostnader direkt på artikel 49 och 50 i EG-fördraget. Detta rättsfall gäller enbart vårdkostnaderna. Samma princip torde dock vara tillämplig för "kringkostnader" i samband med vården; dvs. de kostnader som det allmänna skulle ha ersatt ifall vården hade lämnats i Sverige skall ersättas i samma omfattning även då vården lämnas i annan medlemsstat. Artikel 49 i EG-fördraget förbjuder (inom ramen för bestämmelserna i kapitlet) inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster inom gemenskapen beträffande medborgare i en medlemsstat som har etablerat sig i en annan stat inom gemenskapen än mottagaren av tjänsten. Artikel 50 definierar "tjänster". Reglerna är allmänt hållna och gör ingen skillnad mellan olika typer av tjänster eller begränsar förbudet mot inskränkningar på något sätt. Den fria rörligheten hindras ifall "kringkostnaderna" ersätts i högre omfattning om vården ges i Sverige än om den ges i Tyskland. För att förbudet mot inskränkningar skall vara effektivt får inte hinder ställas upp som i teorin avser annat än den aktuella tjänsten, men som i praktiken kraftigt försvårar för den enskilde att ta del av tjänsten och därmed snedvrider konkurrensen. Om kostnader för resor och logi ersätts i större omfattning vid vård inom landet än vid vård i annan medlemsstat blir den försäkrades rätt till vård utanför Sverige chimär. I praktiken hindras den försäkrade från att söka sådan vård. Hennes kostnader i samband med undersökning och operation i Tyskland skall ersättas

i samma omfattning som om hon hade erhållit motsvarande vård i Sverige och haft samma kostnader.

Försäkringskassan vidhåller sitt beslut.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Av artikel 49 EG-fördraget (Fördraget om upprättandet av Europeiska Gemenskapen) följer att inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster inom gemenskapen skall förbjudas beträffande medborgare i medlemsstater som har etablerat sig i en annan stat inom gemenskapen än mottagaren av tjänsten.

Av artikel 50 EG-fördraget framgår att som "tjänster" i detta fördrags mening skall anses prestationer som normalt utförs mot ersättning, i den utsträckning de inte faller under bestämmelserna om fri rörlighet för varor, kapital och personer. Med tjänster skall särskilt avses verksamhet

- a) av industriell natur,
- b) av kommersiell natur,
- c) inom hantverk,
- d) inom fria yrken.

Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna om etableringsrätt får den som tillhandahåller en tjänst tillfälligt utöva sin verksamhet i det land där tjänsten tillhandahålls på samma villkor som landet uppställer för sina egna medborgare.

I dom den 18 mars 2004, rättsfallet C-8/02 Ludwig Leichle mot Bundesanstalt für Arbeit, fann EG-domstolen att artiklarna 49 EG och 50 EG skall tolkas på så sätt att de utgör hinder för nationella bestämmelser av vilka följer att kostnader för logi, kost, resa och läkarens slutrapport som har uppkommit på grund av behandling som har genomförts i en annan medlemsstat inte ersätts om den berörda personen inte har väntat med att genomföra den aktuella behandlingen tills det domstolsförfarande som har inletts till följd av ett beslut att avslå ansökan om förhandsgodkännande av att kostnaderna är bidragsberättigande har avslutats. Målet rörde behandling på en kurort.

I domen framhåller EG-domstolen att resekostnaderna (och kurortsavgiften) visserligen inte utgör vårdkostnader men att de är oskiljaktigt förbundna med själva behandlingen på så sätt att denna med nödvändighet förutsätter att patienten reser till och vistas på (kur)orten.

Av artikel 4 p. 1 i Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 (om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen) framgår att förordningen gäller

lagstiftning om social trygghet, bl.a. förmåner vid sjukdom och invaliditet, även sådana som är avsedda att bevara eller förbättra förvärvsförmågan.

Enligt artikel 4.4 täcker förordningen inte social eller medicinsk hjälp.

Regler om ledsagarservice återfinns i 9 § lagen (1993:337) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Förmånerna handhas av kommunerna och gäller resp. kommuns invånare. En individuell prövning av rätt till förmånen görs i varje enskilt fall. Sådana förmåner omfattas enligt Sveriges uppfattning inte av förordning 1408/71 (jfr SOU 1993:115 Social trygghet och EES, s. 310 f). Den berättigade kan visserligen sägas ha en rättsligt definierad ställning, men denna är mycket allmänt given och omständigheterna i det enskilda fallet spelar stor roll vid bedömningen av rätten till förmån. Förmånerna är till sin natur sådana att de svårligen låter sig inordnas under begreppet social trygghet. Inte heller kan sägas att förmånerna särskilt är avsedda att bevara eller förbättra förvärvsförmågan. Inslaget av ren omsorg är betydande. Enligt svensk nationell rätt torde, enligt utredningen, stå alldeles klart att förmånerna inte är att hänföra till hälso- och sjukvården utan till socialtjänsten.

I dom den 15 mars 2001, mål C-85/99 Vincent Offermanns och Esther Offermanns, mot Oberster Gerichtshof, Österrike, uttalade EG-domstolen i p. 28 att enligt fast rättspraxis kan en förmån anses vara en social trygghetsförmån endast om, för det första, mottagaren beviljas förmånen – utan någon skönsmässig bedömning i enskilda fall av personliga behov – på grundval av förhållanden som definierats i lag och, för det andra, förmånen hänförs till en av de situationer som uttryckligen anges i artikel 4.1 i förordning nr 1408/71.

Länsrättens bedömning

Såsom EG-domstolen funnit i rättsfallet C-8/02 omfattas kostnader en försäkrad haft för logi, kost och resa av artiklarna 49 och 50 i EG-fördraget. Britta Gisselberg har därför rätt till ersättning för dessa kostnader. Hennes överklagande i dessa delar skall således bifallas. Länsrätten överlämnar åt försäkringskassan att beräkna ersättningen.

Mot bakgrund bl.a. av vad EG-domstolen framhöll i mål C-85/99 finner länsrätten däremot att de kostnader Britta Gisselberg haft för ledsagare inte täcks av fördraget eller av Rådets förordning 1408/71.

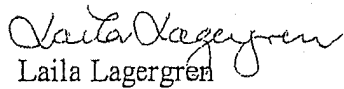
Inte heller de kostnader Britta Gisselberg haft för översättning i Sverige av dr Montazems operationsberättelse täcks enligt länsrättens mening av nämnda bestämmelser. Hennes överklagande i dessa delar skall således avslås.

DOMSLUT

Länsrätten beviljar överklagandet i de delar det rör ersättning för kostnader för logi, kost och resa för Britt Gisselberg och visar målet åter till försäkringskassan för beräkning av ersättningen.

Länsrätten avslår överklagandet i de delar det rör ersättning för kostnader för ledsagare och översättning av dr Montazems operationsberättelse.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (Dv 3104/1a)

Laila Lagergren

lh

I domen har även deltagit tre nämndemän.

Legare Advokatbyrå AB
 Advokat Thomas Johansson
 Box 19080
 104 32 STOCKHOLM

Omprövning av beslut om ersättning för sjukvårdskostnader i annat EU/EES-land

Beslut efter omprövning

Försäkringskassan ändrar beslutet endast på så sätt att ersättning för sjukvårdskostnader ska utges med 133 330 kronor, vilket medför en tilläggsutbetalning med 800 kronor. I övrigt vidhålls beslutet.

Försäkringskassans bedömning

Du har som ombud för Britt Gisselberg begärt omprövning av försäkringskassans beslut den 24 augusti 2004 att betala 132 530 SEK för hennes sjukvårdskostnader i Tyskland. Gisselberg yrkar att Länsrätten med ändring av försäkringskassans beslut, fastställer att försäkringskassan ska betala 133 330 kronor för sjukvårdskostnader, 1 875 kronor för översättningskostnader, 17 040 kronor för resekostnader till Tyskland, 415,60 € för lokala resor i Tyskland samt 755,45 € för övernattningar i Tyskland.

Enligt 20 kap 10 § lagen om allmän försäkring (AFL) skall beslut som fattats av tjänsteman i ärenden om försäkring enligt denna lag omprövas av försäkringskassan om det begärs av en enskild som beslutet angår och beslutet inte har meddelats enligt 20 kap 10a § AFL. Av 11 § AFL framgår att försäkringskassans beslut kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol först sedan det har omprövats enligt 10 §. En enskilds överklagande av ett sådant beslut innan beslutet har omprövats, skall anses som en begäran om omprövning.

Försäkringskassan finner att stöd inte finns i EG-fördragets artiklar 49 och 50 eller i Regeringsrättens avgöranden att ersätta Gisselberg för översättningskostnader, resekostnader till Tyskland, lokala resor i Tyskland samt övernattningar i Tyskland. Ersättning för sjukvårdskostnader ska utgå med 133 330 kronor. Beslutet ändras därför endast på så sätt att en tilläggsutbetalning kommer att göras med 800 kronor. I övrigt ändras inte beslutet.

Omprövningsenheten
Irene Carlsson, 08-676 17 43

Bestämmelser som beslutet grundas på

Regeringsrätten har i dom, mål nr 5595-99, fastslagit att en i Sverige försäkrad person kan utnyttja sin rätt enligt EG-fördragets artiklar 49 och 50 att ta emot medicinska tjänster i annat medlemsland och begära ersättning för sina kostnader i Sverige.

STOCKHOLMS LÄNS ALLMÄNNA FÖRSÄKRINGSKASSA

Irene Carlsson

Du kan överklaga beslutet

Du kan överklaga detta beslut hos länsrätten.

Skriv ett brev till försäkringskassan om du vill överklaga beslutet. Ange vilket beslut du överklagar, hur du vill att beslutet ska ändras och vilka skäl du har för ändring av beslutet. Skriv också ditt namn, personnummer, adress och telefonnummer.

Du eller ditt ombud skriver sedan under överklagandet. Om ditt ombud har undertecknat, ska en fullmakt för ombudet skickas med.

Försäkringskassan måste få brevet inom två månader från den dag du har tagit del av beslutet. Försäkringskassan skickar sedan ditt överklagande till länsrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande skall skriva till Regeringsrätten. Skrivelsen ställs alltså till Regeringsrätten men skall skickas eller lämnas till kammarrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till kammarrätten inom två månader från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i Regeringsrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Regeringsrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Regeringsrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall undertecknas av klaganden eller dennes ombud och inges i original samt innehålla;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Regeringsrätten
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen härför
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

RÄTTEN

lagmannen Håkan Berglin, ordförande
kammarrättsrådet Gösta Ihrfelt, referent *GI*
adjungerade ledamoten Anne Wahlfridsson *Ar*
nämndemannen Kristina Perols
nämndemannen Anna-Lisa Lundmark

FÖREDRAGANDE

kammarrättsfiskalen Emma Holm

KLAGANDE

Försäkringskassan
105 11 STOCKHOLM

MOTPART

Britt Gisselberg, 590913-1087

Ombud: Advokat Thomas Johanson
Legare Advokatbyrå AB
Box 19080
104 32 STOCKHOLM

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Länsrättens i Stockholms län dom den 16 mars 2006 i mål nr 26047-04

SAKEN

Ersättning för kostnader i samband med sjukvård i annat EU-land

Målet föredras, varefter kammarrätten beslutar dom.

Gösta Ihrfelt är skiljaktig och anför följande. Jag instämmer i majoritetens bedömning att vad kammarrätten i sak har att pröva är om Britt Gisselberg har rätt till de kringkostnader i form av logi och resor som hon haft i samband med vården i Tyskland. Jag instämmer även i majoritetens bedömning när det gäller ersättningen för logikostnader och anser således att Försäkringskassan haft fog för att inte medge ersättning för dessa kostnader. När det gäller ersättningen för resekostnader har jag dock en från majoriteten avvikande uppfattning.

Av EG-rättslig praxis (C-372/04) framgår att en medlemsstat inte är skyldig att ålägga de behöriga institutionerna att ersätta sådana tilläggskostnader som uppkommit till följd av utrikesresa som tillåtits av medicinska skäl, om det inte finns någon skyldighet att ersätta sådana kostnader när de uppkommer i samband med inrikesresa. Det svenska systemet för resekostnadsersättningar är upplagt så att sjukvårdshuvudmännen (landstingen) i avtal, med stöd av 2 § lagen (1991:419) om resekostnadsersättningar vid sjukresor, bestämmer grunderna för denna ersättning. I detta avtal, Riksavtalet för utomlänsvård, finns en begränsning som anger att patienten själv får stå för de resekostnader som det egna valet av vårdgivare i annat landsting kan medföra. Den svenska begränsningsregeln när det gäller resekostnader utgör, enligt min mening, en sådan begränsningsregel som medlemsstaterna genom de ovan nämnda rättsfallet getts tillåtelse att ha. En tillämpning av denna regel innebär inte att det blir svårare att tillhandahålla tjänster mellan medlemsländerna än inom Sverige. En tjänsteutövare i Sverige, som ligger utanför det landstingsområde från vilket den vårdsökande kommer, drabbas ju här lika hårt som en tjänsteutövare i Tyskland. En tillämpning av regeln kan således inte anses strida mot den inom EU grundläggande principen om fri rörlighet för tjänster. Mot denna bakgrund anser jag att överklagandet skall bifallas och Försäkringskassans beslut fastställas.

Anna-Lisa Lundmark ansluter sig till Gösta Ihrfelts skiljaktiga mening och anför att det strider mot det allmänna rättsmedvetandet att få resor och andra kringkostnader ersatta för vård i annat EU-land men ej i annat landsting än det egna landstinget utan remiss.

Emma Holm

Protokollet uppvisat den 28 mars 2007.

473